

Beschikbare middelen voor de lokale behandeling van otitis

Middelen zonder antibiotica of antimycotica

Product	Samenstelling	Gevoeligheid	Steroïde werking	Ototoxiciteit	Standaard Toediening	Kosten per verpakking	Commentaar
Zure Oordruppels FNA	Azijnzuur Propyleenglycol	Meest waarschijnlijk werkzaam tegen: <i>Staphylococcus aureus</i> <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Geen	+ Propyleenglycol	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€ 4	Kan pijnlijk zijn bij applicatie
Zure Oordruppels met Triamcinolon 0,1% FNA	Azijnzuur Triamcinolon 1 mg/g Propyleenglycol	Meest waarschijnlijk werkzaam tegen: <i>Staphylococcus aureus</i> <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Matig-sterk	+ Propyleenglycol	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€12	Kan pijnlijk zijn bij applicatie. Triamcinolon tegen jeuk
Zure Oordruppels met Hydrocortison 1% FNA	Azijnzuur Hydrocortison 10mg/g Propyleenglycol	Meest waarschijnlijk werkzaam tegen: <i>Staphylococcus aureus</i> <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Zwak	+ Propyleenglycol	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€10	Kan pijnlijk zijn bij applicatie. Hydrocortison tegen jeuk
Alucet 1,2%	Aluminiumacetotartraat 1,2%	Meest waarschijnlijk werkzaam tegen: <i>Staphylococcus aureus</i> <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Geen	+	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€ 4	Kan pijnlijk zijn bij applicatie
Alucet 12%	Aluminiumacetotartraat 12%	Meest waarschijnlijk werkzaam tegen: <i>Staphylococcus aureus</i> <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Geen	+++	oortampon	€ 5	Alleen gebruik op tampon
Kenalog	Triamcinolon 0.1% Salicylzuur Benzalkoniumchloride Alcohol 70%	Geen	Matig-sterk	+ Alcohol	1 ^e wk 2dd3-5 2 ^e wk 1dd3-5 3 ^e wk om de dag 3-5 (voorkeur a.n.)	€ 10	Wordt gebruikt bij myringitis granulomatosa vanwege indrogend effect van alcohol. Kan pijnlijk zijn bij applicatie
Otalgan	Lidocaine-hydrochloride 0,5%	Geen	Geen	++	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€8	Alleen pijnstillende werking

Lokale antibiotica

Naam	Samenstelling	Gevoeligheid	Steroïde werking	Ototoxiciteit	Standaard Toediening	Kosten per verpakking	Commentaar
------	---------------	--------------	------------------	---------------	----------------------	-----------------------	------------

Terra Cortril + Polymyxine B oordruppels	Oxytetracycline 5mg/ml Polymyxine B 10.000 E/ml Hydrocortison 15 mg/ml	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> (oxytetracycline) Hemolytische streptokokken* (oxytetracycline) <i>Streptococcus pneumoniae</i> (oxytetracycline) Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> (polymyxine B) Enterobacterales** (beide antibiotica) <i>Moraxella catarrhalis</i> (oxytetracycline) <i>Haemophilus influenzae</i> (beide antibiotica)	Zwak	+ Polymyxine B + Oxytetracycline	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€5	Vettige druppel. Gevoeligheid voor oxytetracycline afleiden van tetracycline. Gevoeligheid polymyxine B afleiden van colistine (wordt op aanvraag bepaald). Langdurig gebruik kan myosferulose geven
Terra Cortril + Polymyxine B oorzalf	Oxytetracycline 5 mg/g Polymyxine B 10.000 E/g Hydrocortison 10 mg/g	Zie hierboven	Zwak	+ Polymyxine B + Oxytetracycline	oortampon	€ 2,50	
Otiflox oordruppel / Trafloxal oogdruppel	Ofloxacin 3mg/ml	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> Hemolytische streptokokken* <i>Streptococcus pneumoniae</i> Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> Enterobacterales** <i>Moraxella catarrhalis</i> <i>Haemophilus influenzae</i>	Geen	-	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€ 14 / € 3	Trafloxal oogdruppel mag offlabel gebruikt worden als oordruppel. Langdurig gebruik kan otomycose uitlokken
Baciline-B	Colistine 250.000 IE/ml Bacitracine 500 IE/ml Hydrocortison 10 mg/ml	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> (bacitracine) Hemolytische streptokokken* (bacitracine) Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> (colistine) Enterobacterales** (colistine) <i>H. influenzae</i> (bacitracine)	Zwak	+ Colistine	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€22	Gevoeligheid voor colistine wordt op aanvraag bepaald. Gevoeligheidsbepaling bacitracine niet mogelijk.

Sofradex	Framycetine 5 mg/ml Gramicidine 0.05 mg/ml Dexamethason 0,5 mg/ml	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> (beide antibiotica) Hemolytische streptokokken* (gramicidine) <i>Streptococcus pneumoniae</i> (gramicidine) Gramnegatief Enterobacterales** (framycetine)	Matig	+ Framycetine	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€ 8	Niet gebruiken bij verdenking <i>Pseudomonas</i>. Gevoeligheid voor framycetine afleiden van neomycine B. Gevoeligheidsbepaling gramicidine niet mogelijk.
Dexamethason / Chlooramfenicol / Polymyxine B Oordruppels FNA	Dexamethason 0,5 mg/ml Chlooramfenicol 2,5 mg/ml Polymyxine B 1 mg/ml	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> (chlooramfenicol) Hemolytische streptokokken* (chlooramfenicol) <i>Streptococcus pneumoniae</i> (chlooramfenicol) Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> (colistine) Enterobacterales** (beide antibiotica) <i>Haemophilus influenzae</i> (chlooramfenicol)	Matig	+ Polymyxine B	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€ 45	Gevoeligheid polymyxine B afleiden van colistine (wordt op aanvraag bepaald).
Tobradex	Tobramycine Dexamethason	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> Enterobacterales**	Matig	Niet bekend	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€5	Tobradex oogdruppel mag offlabel gebruikt worden als oordruppel.

* Hemolytische streptokokken: groep A (*S. pyogenes*), groep B (*S. agalactiae*), groep C en groep G (*S. dysgalactiae*).

** Enterobacterales: Hieronder vallen o.a. *Escherichia coli*, *Klebsiella* spp, *Enterobacter* spp en *Proteus* spp. Let op: *Proteus* spp, *Morganella* spp, *Providencia* spp en *Serratia* spp zijn intrinsiek resistent voor zowel colistine/polymyxine B als (oxy-)tetracycline.

Lokale antimycotica

Naam	Samenstelling	Gevoeligheid	Steroïde werking	Ototoxiciteit	Standaard Toediening	Kosten per verpakking	Commentaar
Miconazol Oordruppels FNA	Miconazol 20mg/ml Propyleenglycol 98%	<i>Candida</i> spp	Geen	+ Propyleenglycol	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	€8	
Miconazolnitraat crème	Miconazol 20 mg/g	<i>Candida</i> spp	Geen	Niet bekend	Oortampon	€5	

Voriconazol oogdruppel	Voriconazol 10mg/ml	<i>Candida spp</i> <i>Aspergillus spp</i>	Geen	Niet bekend	3dd 3-5 druppels, 14 dagen	€41	Voriconazol oogdruppel mag offlabel gebruikt worden als oordruppel. Bij lokale toediening geen spiegelbepaling noodzakelijk.
-------------------------------	---------------------	--	------	-------------	----------------------------	-----	--

Middelen die niet op voorraad zijn in klinische of poliklinische apotheek

Naam	Samenstelling	Gevoeligheid	Steroïde werking	Ototoxiciteit	Standaard Toediening	Kosten per verpakking	Commentaar
Panotile	Neomycine Polymyxine B Fludrocortison Lidocaïne	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> (neomycine) Gramnegatief Enterobacterales* (beide antibiotica) <i>Pseudomonas aeruginosa</i> (polymyxine B)	Zwak	+ Neomycine + Polymyxine B ++ Lidocaïne	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€ 3	Gevoeligheid polymyxine B afleiden van colistine (wordt op aanvraag bepaald). Ook pijnstillend.
Locacorten-Vioform	Flumetason Clioquinol	Geen gevoeligheden bekend	Matig-sterk	+ Clioquinol	3dd 3-5 druppels, 7 dagen	€ 9	
Polymyxine B Oordruppels 0,1% FNA	Polymyxine B 1 mg/ml	Enterobacterales* <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Geen	+ Polymyxine B	3dd 3-5 druppels, 7dagen	€ 40	Gevoeligheid afleiden van colistine (wordt op aanvraag bepaald).
Otosporin		Definitief uit de handel					

* Enterobacterales: Hieronder vallen o.a. *Escherichia coli*, *Klebsiella spp*, *Enterobacter spp* en *Proteus spp*. Let op: *Proteus spp*, *Morganella spp*, *Providencia spp* en *Serratia spp* zijn intrinsiek resistent voor colistine/polymyxine B.

Middelen die in de apotheek bereid kunnen worden

NB. Deze oordruppels hebben vaak een kortere houdbaarheid dan de handelspreparaten hierboven beschreven.

Naam	Samenstelling	Gevoeligheid	Steroïde werking	Ototoxiciteit	Standaard Toediening	Kosten per verpakking	Commentaar
Fungizone 0.15% en 0.5%	Amfotericine-B	<i>Candida spp</i> <i>Aspergillus spp</i>	Geen	Niet bekend	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	Afhankelijk van bereiding; kosten worden in de eerste lijn niet	

						vergoed door verzekeraar.	
Imipenem/cilastatine 0.5%	Imipenem	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> Hemolytische streptokokken* <i>Streptococcus pneumoniae</i> Gramnegatief <i>Pseudomonas aeruginosa</i> Enterobacterales** <i>Moraxella catarrhalis</i> <i>Haemophilus influenzae</i>	Geen	Niet bekend	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	Afhankelijk van bereiding; kosten worden in de eerste lijn niet vergoed door verzekeraar.	
Tigecycline 0.1%	Tigecycline	Grampositief <i>Staphylococcus aureus</i> Hemolytische streptokokken <i>Streptococcus pneumoniae</i> Gramnegatief Enterobacterales**	Geen	Niet bekend	3dd 3-5 druppels, 10 dagen	Afhankelijk van bereiding; kosten worden in de eerste lijn niet vergoed door verzekeraar.	

* Hemolytische streptokokken: groep A (*S. pyogenes*), groep B (*S. agalactiae*), groep C en groep G (*S. dysgalactiae*).

** Enterobacterales: Hieronder vallen o.a. *Escherichia coli*, *Klebsiella* spp, *Enterobacter* spp en *Proteus* spp. Let op: *Proteus* spp, *Morganella* spp en *Providencia* spp zijn verminderd gevoelig voor imipenem en intrinsiek resistent voor tigecycline.

Bronnen:

- Kucers' the Use of Antibiotics : A Clinical Review of Antibacterial, Antifungal, Antiparasitic, and Antiviral Drugs, Seventh Edition - Three Volume Set, edited by M. Lindsay Grayson, et al., Taylor & Francis Group, 2017.
- EUCAST advice on expected (resistant and susceptible) phenotypes v 1.0 (4 March, 2022)
https://www.eucast.org/fileadmin/src/media/PDFs/EUCAST_files/Expert_Rules/2022/Expected_Phenotypes_Tables_v4.0_20220211.pdf
- Mylanus EAM, Natsch S, Mulder JJS, Meis JFGM. De keuze van oordruppels voor chronische otorroe. Ned Tijdschr Geneeskd. 2000;144:1261-6.

Overzicht opgesteld door: Femke Wolters (AIOS MMB) en Liesbeth Martens (arts-microbioloog), Nynke Jager en Jan Baltink (apothekers) en Froukje Cals (KNO-arts).

Laatste wijziging: september 2022